

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 1 De gewone burger

1 maximumscore 2

- opiniërende functie
(voorbeeld van een juiste uitleg) Een op de drie Nederlanders heeft de informatie van de publieke omroep gebruikt om een mening te vormen over de partijen die deelnamen aan de verkiezingen / hun stemkeuze bij de verkiezingen te bepalen 1
- spreekbuisfunctie
(voorbeeld van een juiste uitleg) De publieke omroep liet tijdens de campagneperiode in allerlei programma's uiteenlopende groepen kiezers/burgers aan het woord om zo een beeld te geven van de maatschappelijke/politieke eisen en wensen die onder (verschillende lagen van) de bevolking leven 1

2 maximumscore 3

- het uitgangspunt pluriformiteit 1
- de Mediawet 1
- het Commissariaat voor de Media 1

3 maximumscore 1

voorbeeld van een juist antwoord:

Commercialisering betekent dat media zich vanuit een winstogmerk richten op het verkrijgen van een zo groot mogelijk marktaandeel. Hoe groter deze gerichtheid op de massa, hoe minder aandacht voor (de geluiden van) kleine doelgroepen/minderheden.

4 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het gaat hier om beeldvorming over (het gedrag en/of de mentaliteit van de leden van) een groep, namelijk PVV'ers 1
- Het beeld is moeilijk veranderbaar 1

Vraag	Antwoord	Scores

5 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het referentiekader van een redactielid (zender) is van invloed op zijn waarneming van de werkelijkheid: zijn interpretatie en zijn waardering van die werkelijkheid worden gevormd door het geheel van ervaringen, affecties en kennis die hij heeft opgedaan en door de normen en waarden die hij zich eigen heeft gemaakt 1
- Dat heeft gevolgen voor de wijze waarop hij de boodschap vormgeeft, bewust of onbewust. Een meer gemengde redactie zorgt ervoor dat mediaboodschappen vanuit meer verschillende referentiekaders vormgegeven worden, waardoor er een minder eenzijdig/een veelzijdiger beeld van de werkelijkheid kan ontstaan 1

6 maximumscore 1

afkeer van het establishment / van de gevestigde partijen / van de politieke elite

7 maximumscore 2

- de verbindende functie 1
- voorbeeld van een juiste uitleg:
- Door “bruggen te slaan tussen de verschillende eilandjes in de samenleving” dragen de media bij aan het bevorderen van de sociale cohesie 1

Opgave 2 Terug naar een meerderheidsstelsel?

8 maximumscore 3

- In een meerderheidsstelsel (wordt het land verdeeld in districten en) krijgt de partij die in een district de (absolute of relatieve) meerderheid haalt alle zetels / de zetel van dat district 1
- In geen enkel district heeft de PvdA in de meerderheid gehaald. Dat blijkt uit figuur 1. De PvdA krijgt dus geen zetels 1
- In het huidige kiesstelsel / in een stelsel van evenredige vertegenwoordiging (worden alle stemmen bij elkaar geteld en) krijgt een partij een aantal zetels dat evenredig (procentueel) is aan het aantal behaalde stemmen in het hele land. De PvdA kan dan dus ook zetels halen zonder meerderheid in een district 1

Vraag	Antwoord	Scores
9	maximumscore 2 voorbeeld van een juist antwoord:	
	Bij hantering van een meerderheidsstelsel kan een partij de absolute meerderheid van de zetels in de Tweede Kamer krijgen, terwijl deze partij niet de meerderheid van de kiezers vertegenwoordigt. Uit figuur 2 blijkt dat dit bij de VVD het geval zou zijn	1
	Dit kan ten koste gaan van de representativiteit van de besluiten van de Tweede Kamer, wanneer de standpunten van de meerderheid van de kiezers niet overeenkomen met die van de partij die in de Tweede Kamer de meerderheid heeft	1
10	maximumscore 2 ontzuiling/ontideologisering/individualisering	1
	voorbeeld van een juiste uitleg:	
	Door deze ontwikkeling zijn politieke partijen hun vaste achterban kwijtgeraakt / zijn mensen minder gebonden aan een vaste politieke partij / is het aantal zwevende kiezers toegenomen. Hierdoor is de stemkeuze van mensen / de verkiezingsuitslag minder voorspelbaar geworden	1
11	maximumscore 2 voorbeeld van een juiste uitleg:	
	In ons kiesstelsel is het aantal zetels dat een partij behaalt, evenredig aan het landelijk op die partij uitgebrachte aantal stemmen	1
	Hierdoor is de kans op een absolute meerderheid voor een van de partijen klein / is er vrijwel altijd coalitievorming nodig	1

Opgave 3 Politiek & klimaat

12	maximumscore 2 voorbeeld van een juist antwoord:	
	Staten die deelnemen aan een internationaal klimaatakkoord moeten bereid zijn offers te brengen / ervaren op korte termijn vaak nadelige effecten. Een voorbeeld van zo'n offer/nadelig effect is beperking van de economische groei/banenverlies (regel 15-18 van tekst 3)	1
	De afspraken uit het Klimaatakkoord bevorderen dat het klimaat leefbaar blijft (regel 5 van de inleiding). Dit resultaat komt (op lange termijn) ten goede aan het collectief, waardoor ook staten die niet deelnemen / zich voortijdig terugtrekken er eveneens van profiteren. Maar als alle staten zich terugtrekken profiteert niemand	1

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 4 voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende): – Coöperatie/samenwerking (is niet slechts het aangaan van een bondgenootschap tegen een gemeenschappelijke vijand, maar) komt steeds vaker voort uit een collectief lotsbesef. In tekst 3 is dit terug te zien doordat staten een akkoord gesloten hebben om het klimaatprobleem aan te pakken. – De toegenomen interdependentie/marktintegratie/globalisering maakt landen afhankelijker van elkaar. In tekst 3 is dit terug te zien in de angst dat de keuze om uit 'Parijs' te stappen gevolgen heeft voor de internationale betrekkingen/(handels)relaties. – Natiestaten spelen nog altijd een prominente rol, maar hun speelruimte is beperkt door andere actoren. / Intergouvernementele organisaties hebben een zekere autonomie weten te verwerven in de internationale politiek. Een voorbeeld van andere actoren/intergouvernementele organisaties zijn de fora waarin verwezen wordt in regel 31 van tekst 3.	
	per juist kenmerk	1
	per juist bijbehorend voorbeeld uit tekst 3	1
14	maximumscore 2 • intergouvernementele samenwerking • Kenmerkend voor dit type samenwerking is dat de staten hun soevereiniteit behouden / staten niet aan besluiten gebonden kunnen worden zonder eigen instemming	1 1
15	maximumscore 3 • de confessionele/christendemocratische stroming • het uitgangspunt rentmeesterschap voorbeeld van een juiste uitleg: • Rentmeesterschap betekent dat we de aarde in bruikleen hebben gekregen van God en er dus zuinig op moeten zijn, bijvoorbeeld door goed voor het klimaat te zorgen	1 1 1
16	maximumscore 2 voorbeeld van een juist antwoord: • In figuur 3 is de kritiek te herkennen dat het opnemen van concrete maatregelen in een regeerakkoord de mogelijkheid beperkt voor de (oppositie)partijen in de volksvertegenwoordiging om invloed uit te oefenen op de besluitvorming • Deze kritiek sluit het best aan bij het begrip monisme: een regeringsstelsel waarbij de regering rechtstreeks steunt op een meerderheid in de volksvertegenwoordiging en daarmee min of meer een eenheid vormt. De concrete maatregelen in het regeerakkoord kunnen gezien worden als een uiting van deze eenheid	1 1

Vraag	Antwoord	Scores

17 maximumscore 3

- (barrière 2) afweging van wensen of behoeften / toekenning van een hoge prioriteit aan het probleem 1
- bijbehorend gegeven uit tekst 4: De coalitiepartijen hebben afgesproken dat er een klimaatwet komt. / De coalitiepartijen hebben de komst van een klimaatwet opgenomen in het regeerakkoord 1
- (barrière 3) het beslissen over (de noodzaak van) beleidsmatige oplossing van problemen 1

Opgave 4 Buienradar voor boeven

18 maximumscore 4

- de gelegenheidstheorie 1
 - Volgens de gelegenheidstheorie hangt de vraag of mensen misdrijven plegen af van de situatie die bepaald wordt door drie factoren: het aantal potentiële daders, het aantal aantrekkelijke doelwitten en de mate van toezicht 1
- voorbeeld van een juiste uitleg:
- De wijze waarop CAS criminaliteit voorspelt, sluit aan bij deze theorie. Door het invoeren van gegevens over de bevolkingssamenstellingen van wijken, probeert men het aantal **potentiële daders** in kaart te brengen 1
 - De wijze waarop de politie op de uitkomsten reageert, sluit eveneens aan bij deze theorie, omdat ze door extra surveillance de **mate van toezicht** vergroot in de wijken die volgens CAS een risico vormen 1

Opmerking

Bij antwoordelement 4 mag geen scorepunt worden toegekend voor het antwoord 'aantrekkelijke doelwitten'. (Aantrekkelijkheid verwijst naar de mate waarin het doelwit de moeite waard is / de winst die er te behalen valt, niet naar de beveiliging ervan.)

19 maximumscore 3

voorbeeld van een juist antwoord:

- Mensen met een lage maatschappelijke positie zijn oververtegenwoordigd bij **zichtbare vormen van criminaliteit** 1
- Omdat de berekeningen van CAS (onder andere) gebaseerd zijn op de geregistreerde criminaliteit, zal met name de meer zichtbare criminaliteit in de voorspellingen van CAS naar voren komen 1
- Wanneer de politie op basis van deze voorspellingen meer gaat surveilleren op plekken waar dit type criminaliteit verwacht wordt (regels 25-26), vindt er mogelijk nog vaker ontdekking plaats (selectieve opsporing). De oververtegenwoordiging van deze groep in de criminaliteitscijfers neemt dan verder toe 1

Vraag	Antwoord	Scores

20 maximumscore 4

- Bij (1) moet het begrip betrouwbaar worden ingevuld. Politiestatistieken leveren waarschijnlijk feitelijk juiste informatie/gegevens op die niet op het toeval berusten met betrekking tot moord en doodslag in een bepaalde periode, omdat deze delicten bijna altijd ter kennis van de politie komen 2
- Bij (2) moet het begrip generaliseerbaar worden ingevuld. Moord en doodslag komen relatief weinig voor, waardoor de gegevens van een bepaalde periode in een bepaalde wijk geen algemene geldigheid hebben / niet zomaar op een andere periode in deze wijk toegepast kunnen worden 2

Opmerking

Geen scorepunten toekennen wanneer de juiste uitleg ontbreekt.

21 maximumscore 2

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Op basis van de voorspellingen van CAS wordt meer gesurveilleerd in de wijken waar een verhoogde kans op criminaliteit bestaat. Deze uitbreiding van politiecapaciteit is een voorbeeld van repressie 1
- Het doel van dit beleid is preventief: door meer te surveilleren hoopt men criminaliteit te voorkomen 1

22 maximumscore 4

- Rechtshandhaving: de overheid dient het recht te handhaven / dient de burgers te beschermen tegen criminaliteit 1
- Rechtsbescherming: burgers moeten beschermd worden tegen machtsmisbruik door de overheid. / De vrijheden van burgers dienen door de overheid gerespecteerd te worden 1

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Dankzij het gebruik van predictive policing is het aantal gevonden grammen heroïne per gecontroleerd voertuig van 5 naar 1027 gestegen (regels 21-24). De inzet van predictive policing draagt dus bij aan de rechtshandhaving 1
- Het gebruik van predictive policing bij het opsporen van drugs kan ertoe leiden dat onschuldige burgers geconfronteerd worden met een inbreuk op hun vrijheden door de overheid en het schaadt in dat geval de rechtsbescherming. Het klemrijden van de onschuldige oude vrouw door de politie is daar een voorbeeld van (regels 26-34) 1

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2	
	• Het is in toenemende mate mogelijk opsporingsmethoden in te zetten wanneer er sprake is van de voorbereiding van strafbare feiten	1
	• voorbeelden van deze ontwikkeling (één van de volgende): – Zo kan in een georganiseerd crimineel verband worden geïnfiltreerd als daarin ernstige strafbare feiten worden beraamd. – Zo zijn bij terroristische misdrijven opsporingsmethoden al mogelijk als tot dergelijke misdrijven wordt 'samengespannen' / als er sprake is van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.	1
24	maximumscore 3	
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	• Absolute theorieën kijken (voor de rechtvaardiging van de straf) uitsluitend naar het delict dat zich heeft voorgedaan / de daad die is begaan. (Omdat misdaan is, moet de straf volgen.)	1
	• Bij de relatieve theorieën wordt het beoogde effect op de dader van de op te leggen sanctie doorslaggevend geacht	1
	• Het experiment uit tekst 7 sluit het best aan bij de relatieve theorieën. Aan de hand van de statistische kans dat iemand opnieuw een strafbaar feit pleegt, wordt de strafmaat bepaald	1

Opgave 5 Overname Nederlandse media

25	maximumscore 2	
	• Figuur 4 geeft informatie over horizontale concentratie. (voorbeeld van een juiste uitleg) In figuur 4 is te zien dat één uitgever, bijvoorbeeld het Mediahuis, meerdere producten van dezelfde categorie in handen heeft, in dit geval de dagbladen NRC en de Limburger	1
	• Figuur 4 geeft informatie over diagonale concentratie. (voorbeeld van een juiste uitleg) In figuur 4 is te zien dat één concern, bijvoorbeeld de Persgroep, meerdere soorten mediaproducten in handen heeft, in dit geval het dagblad AD en de radiozender Q-music	1
26	maximumscore 2	
	• De NPO is de publieke omroep en wordt (grotendeels) gefinancierd door de overheid. Omdat de 'eigen omzet' (jaaromzet) wordt aangevuld met deze omroepgelden, wordt er (in plaats van over jaaromzet) over budget gesproken	1
	• De andere mediabedrijven behoren tot het commerciële gedeelte van het omroepbestel: zij zijn zelf verantwoordelijk voor het verwerven van hun inkomsten en daarom wordt er over jaaromzet gesproken	1

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 3 voorbeeld van een juist antwoord:	
	Aanbiedersconcentratie heeft slechts betrekking op het samengaan van uitgevers van kranten. De redacties blijven onafhankelijk	1
	De onderlinge verschillen tussen kranten die in handen komen van één uitgever – externe pluriformiteit – zullen dus waarschijnlijk niet kleiner worden	1
	Ook de hoeveelheid ruimte die er binnen een dagblad bestaat voor verschillende opinies en opvattingen – interne pluriformiteit – zal hierdoor waarschijnlijk niet beïnvloed worden	1
28	maximumscore 2	
	het redactiestatuut	1
	“NRC” verwijst naar de redactie, “Mediahuis” verwijst naar de directie	1
	<i>Opmerking</i> <i>Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide antwoordelementen juist zijn.</i>	
29	maximumscore 2	
	stroming: liberalisme	1
	uitgangspunt: (vrije)marktwerking	1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 24 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1 en 2, figuur 1 en 2	naar: nos.nl, 24 maart 2017; https://nos.nl/artikel/2164796-hoe-zou-de-kamer-eruitzien-als-we-op-z-n-amerikaans-stemden.html
tekst 3	naar: Trouw, 1 juni 2017
tekst 4	naar: Trouw, 6 oktober 2017
figuur 3	www.tomjanssen.net , 6 juni 2017; http://www.tomjanssen.net/actueel/actueel/parlement-stilstaan-300617.html
tekst 5	naar: NRC Handelsblad, 16 mei 2017
tekst 6 en 7	naar: De Groene Amsterdammer, 8 juni 2016
tekst 8 en figuur 4	naar: NRC Handelsblad, 8 september 2017; https://www.nrc.nl/nieuws/2017/09/08/de-nederlandse-media-zijn-niet-langer-nederlands-12880396-a1572695